

POMŮCKA PRO VYDAVATELE NEPERIODICKÉHO TISKU

Uvedené informace nenahrazují text platných právních norem ani nejsou jejich závazným výkladem.

I. PRÁVNÍ PŘEDPISY

Zákon č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon upravuje některá práva a povinnosti vydavatelů a dalších fyzických a právnických osob v souvislosti s vydáváním neperiodického tisku.

Zákon se nevztahuje na:

- rozmnoženiny audiovizuálních děl,
- rozmnoženiny, které slouží provozní potřebě při výrobě a odbytu výrobků nebo při poskytování služeb, nebo rozmnoženiny, jež jsou součástí výrobků,
- bankovky, poštovní známky, mince, platební známky, kolkové známky, poštovní ceniny, losy a cenné papíry,
- plastické a nástěnné mapy, globy a základní a tematická státní mapová díla v analogové a digitální formě,
- trojrozměrné rozmnoženiny výtvarných děl,
- rozmnoženiny programů počítačů,
- propagační materiály politických stran a politických hnutí, spolků (dříve občanských sdružení), organizací s mezinárodním prvkem, nadací, církví a náboženských společností,
- rozmnoženiny vydané v cizině, pokud vydavatel nemá organizační složku na území České republiky.

b. Související právní předpisy

- Vyhláška č. 252/1995 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 496/2012 Sb., o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizí), ve znění pozdějších předpisů.

c. Další právní předpisy, podle nichž postupuje krajský úřad

- Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

- Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů.
- Vyhláška č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, který správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění vyhl. č. 112/2017 Sb.

II. VYMEZENÍ POJMŮ

pojem	výklad
neperiodický tisk	rozmnoženiny literárních, vědeckých a uměleckých děl určené k veřejnému šíření, které jsou vydávány jednorázově, popřípadě nejvýše jednou ročně anebo po částech i častěji, tvoří-li obsahově jeden celek
veřejné šíření	rozumí zpřístupnění neperiodické publikace individuálně neurčenému okruhu osob
<i>Následující pojmy nejsou zákonem o neperiodických publikacích přímo upraveny, při jejich výkladu vycházíme z analogií v zákoně č. 46/2000 Sb.</i>	
vydavatel	fyzická osoba nebo právnická osoba, která vydává neperiodický tisk
vydávání neperiodického tisku	činnost vydavatele, při které na svůj účet a na svou odpovědnost zajišťuje jeho obsah, vydání a veřejné šíření
vydání neperiodického tisku	soubor stejných hmotných rozmnoženin (výtisků) neperiodického tisku
den vydání	kalendářní den, kdy bylo zahájeno veřejné šíření vydání
<i>Další používané pojmy</i>	
ISBN	International Standard Book Number / mezinárodní standardní číslo knihy, číselný kód určený pro jednoznačnou identifikaci knižních vydání s pevně danou strukturou, z jejichž jednotlivých částí lze získat základní informace o původu knihy, účast vydavatelů v systému ISBN je v České republice dobrovolná, pokud však již bylo vydavateli číslo ISBN přiděleno, pak má povinnost jej používat, v ČR jsou základními dokumenty, jimiž se řídí provoz systému ISBN, česká technická norma ČSN ISO 2108 a Příručka uživatele systému ISBN .

Dotisk	<p>nezměněný otisk původního vydání knihy (mohou být opraveny předměty či gramatické chyby), vydaný stejným vydavatelem, který dostává stejné číslo ISBN základního vydání, musí být vždy uvedeno, o dotisk kolikátého vydání se jedná. (Příručka uživatele systému ISBN. Kapitola 7.1.2. Dotisky [online]. [cit. 30. 7. 2020, 11:08]. Dostupné z: https://www.nkp.cz/sluzby/sluzby-pro/isbn-ismn-issn/isbn/isbn-7#12)</p> <p>Dodatečně vytištěný a vydaný určitý počet výtisků díla, které je již na knižním trhu rozebráno, ale nadále po něm existuje poptávka. Dotisk knihy či jiné tištěné publikace je vyroben ze stejné tiskové formy jako původní vydání, s nímž je v podstatě obsahově i formálně totožná; výjimkou může být nová obálka, titulní stránka a poznámka na rubu titulní stránky, týkající se počtu dotisků a data tisku, a opravy menších chyb. Dotisk knihy by měl být opatřen stejným ISBN jako původní vydání. (Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy. Dotisk: Reprint [online]. [cit. 30. 7. 2020, 11:08]. Dostupné z: http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000002602&local_base=KTD)</p>
Nové vydání	otisk původního vydání publikace, při němž došlo ke změnám oproti vydání předchozímu s výjimkou změn uvedených u dotisku, dostává nové číslo ISBN.

III. VYMAHATELNÉ POVINNOSTI VYDAVATELE NEPERIODICKÉHO TISKU

a. Povinné údaje (ust. § 2 zákona o neperiodických publikacích)

i. Povinnosti vydavatele

Neperiodická publikace musí obsahovat tyto údaje:

- název díla,
- jména autorů, jejichž díla jsou v publikaci obsažena, jsou-li známa a autoři jejich uvedení výslovně nezakázali, popřípadě pseudonymy autorů,
- obchodní jméno a sídlo nebo jméno, příjmení a trvalý pobyt osoby, která neperiodickou publikaci vydala (dále jen "vydavatel"),
- rok prvního vydání, je-li znám,
- u děl přeložených původní název díla a označení vydání, z něhož byl pořízen překlad,
- označení nositele autorských práv,
- číslo Mezinárodního standardního číslování knih, pokud bylo uděleno,

- obchodní jméno a sídlo nebo jméno, příjmení a trvalý pobyt osoby, která neperiodickou publikaci vyrobila, a rok, ve kterém byla tato publikace vydána – touto osobou je z našeho pohledu myšlena tiskárna.

Vydavatel je povinen zajistit, aby neperiodická publikace obsahovala uvedené údaje.

Neperiodická publikace, která neobsahuje uvedené údaje, nesmí být veřejně šířena.

ii. **Nesplnění zákonné povinnosti (ust. § 5 zákona o neperiodických publikacích)**

1. **Fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku** tím, že

- že veřejně šíří neperiodickou publikaci, která neobsahuje údaje podle § 2 odst. 1 zákona o neperiodických publikacích.

Za přestupek lze uložit pokutu do 25 000 Kč.

2. **Vydavatel neperiodické publikace se dopustí přestupku** tím, že

- nezajistí, aby neperiodická publikace obsahovala údaje podle § 2 odst. 1 zákona o neperiodických publikacích.

Za přestupek lze uložit pokutu do 50 000 Kč.

Přestupky podle tohoto zákona projednává krajský úřad. Jde-li o přestupek podle odstavce 2, místní příslušnost krajského úřadu se řídí sídlem nebo místem trvalého pobytu vydavatele neperiodické publikace.

iii. **Časté chyby**

- Neuvádění povinných údajů v souladu s ust. § 2 zákona o neperiodických publikacích
 - o často chybí uvedení názvu a sídla společnosti, která publikaci vyrobila (tiskárny)

Toto pochybení vychází z praxe, kdy se z ekonomických důvodů publikace připravují k tisku s několika měsíčním předstihem, následně jsou v jejich konečné podobě předávány agentuře, která zajišťuje tisk u nejlevnějšího dodavatele, často v rámci území celé EU. Vydavatel proto v době přípravy publikace nemá informaci, kdo bude publikaci tisknout.

Platná právní úprava však nezná výjimky ze zákonné povinnosti uvádět výše jmenované údaje.

iv. **Doporučení**

Doporučujeme uvádět **informace o dotisku** v souladu s ustanoveními české technické normy ČSN ISO 2108 a Příručky uživatele systému ISBN. Neuvedení informací o dotisku sice není zákonem o neperiodických publikacích vyžadováno, nicméně z našeho pohledu je matoucí, pokud z tiráže není patrné, zda jde o dotisk, či nové vydání, z něhož plynou vydavateli zákonné povinnosti.

Doporučujeme uvádět číslo ISBN v souladu s českou technickou normou ČSN ISO 2108, jejíž dodržování není zákonem o neperiodických publikacích taxativně vyžadováno.

v. Tiráž neperiodického tisku

Neperiodický tisk vydávaný právnickou osobou:

<p style="text-align: center;">NÁZEV Jména autorů. Místo vydávání. Vydal: Název právnické osoby, adresa. 1. vydání v roce XXXX (Vydáno z <i>jakého</i> originálu <i>původní</i> <i>název díla a označení vydání, z něhož byl</i> <i>pořízen překlad</i>). Označení nositele autorských práv. Vytiskl: Obchodní jméno a sídlo (případně jméno, příjmení a trvalý pobyt) osoby, která neperiodickou publikaci vyrobila. Rok vydání. ISBN (pokud bylo uděleno).</p>
--

Neperiodický tisk vydávaný fyzickou osobou:

<p style="text-align: center;">NÁZEV Jména autorů. Místo vydávání. Vydal: jméno, příjmení a trvalý pobyt osoby. 1. vydání v roce XXXX (Vydáno z <i>jakého</i> originálu <i>původní</i> <i>název díla a označení vydání, z něhož byl</i> <i>pořízen překlad</i>). Označení nositele autorských práv. Vytiskl: Obchodní jméno a sídlo (případně jméno, příjmení a trvalý pobyt) osoby, která neperiodickou publikaci vyrobila. Rok vydání. ISBN (pokud bylo uděleno).</p>

b. Povinné výtisky (ust. § 3 zákona o neperiodických publikacích)

i. Povinnosti vydavatele

1. Vydavatel je povinen bezplatně a na svůj náklad odevzdat z každého vydání neperiodické publikace do 30 dnů ode dne vydání stanovený počet publikací (dále jen "povinné výtisky") těmto příjemcům:
 - 2 povinné výtisky Národní knihovně České republiky,
 - 1 povinný výtisk Moravské zemské knihovně v Brně,
 - 1 povinný výtisk Vědecké knihovně v Olomouci,

- 1 regionální povinný výtisk Městské knihovně v Praze a místně příslušné krajské knihovně podle sídla vydavatele – v *Olomouckém kraji se jedná o 2. výtisk odevzdávaný Vědecké knihovně v Olomouci.*
- 2. Vydavatel neperiodické publikace pořízené slepeckým písmem je povinen odevzdat jeden povinný výtisk Knihovně a tiskárně pro nevidomé K. E. Macana v Praze.
- 3. Má-li odevzdaný povinný výtisk vady po stránce technického zpracování, je jeho příjemce oprávněn požadovat jeho výměnu za bezvadný. Toto právo může uplatnit do tří měsíců ode dne, kdy mu byl výtisk doručen, jinak jeho právo zaniká. Vydavatel je povinen výměnu provést ve lhůtě deseti dnů ode dne, kdy mu došel projev vůle příjemce, jímž uplatnil právo na výměnu.

ii. Nesplnění zákonné povinnosti (ust. § 5 zákona o neperiodických publikacích)

Vydavatel se dopustí přestupku tím, že

- neodevzdá povinné výtisky neperiodické publikace podle § 3 zákona o neperiodických publikacích.

Za přestupek lze uložit pokutu do 50 000 Kč.

Přestupky podle tohoto zákona projednává krajský úřad. Jde-li o přestupek podle odstavce 2, místní příslušnost krajského úřadu se řídí sídlem nebo místem trvalého pobytu vydavatele neperiodické publikace.

iii. Doporučení

Povinnost odevzdat tzv. povinné výtisky se týká každého vydání neperiodické publikace, tedy 1. a každého dalšího vydání. Tato povinnost se však nevztahuje na dotisky ve smyslu Příručky uživatele systému ISBN (viz *PISTORIUS, Vladimír. Jak se dělá kniha: Příručka pro nakladatele. 2. vyd. Praha - Litomyšl : Paseka, 2005. ISBN 80-7185-774-2. S. 51 - 52.*). Z tohoto důvodu doporučujeme uvádět v publikaci informace o dotisku, jak je již řečeno výše.

c. Nabídková povinnost (ust. § 4 zákona o neperiodických publikacích)

i. Povinnosti vydavatele

Vydavatel je povinen od každé neperiodické publikace, kterou vydává, písemně nabídnout ke koupi jeden výtisk knihovnám určeným vyhláškou Ministerstva kultury č. 252/1995 Sb., a to do 30 dnů ode dne jejich vydání. Lhůta pro přijetí návrhu na uzavření kupní smlouvy činí jeden měsíc od doručení nabídky. Nebude-li nabídka přijata v této lhůtě, právo na uzavření kupní smlouvy zaniká.

Určené knihovny:

- Knihovna Akademie věd České republiky,
- Parlamentní knihovna, prostřednictvím Kanceláře Poslanecké sněmovny,

- Národní technická knihovna (dříve Státní technická knihovna),
- knihovna Národního muzea v Praze,
- knihovna Památníku národního písemnictví,
- Středočeská vědecká knihovna v Kladně,
- Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích,
- Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje,
- Severočeská vědecká knihovna v Ústí nad Labem,
- Krajská vědecká knihovna v Liberci,
- Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové,
- Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě,
- Krajská knihovna v Pardubicích,
- Krajská knihovna Františka Bartoše,
- Krajská knihovna Karlovy Vary,
- Krajská knihovna Vysočiny,
- Městská knihovna v Praze.

ii. Nesplnění zákonné povinnosti (ust. § 5 zákona o neperiodických publikacích)

Vydavatel se dopustí přestupku tím, že

- nesplní nabídkovou povinnost podle § 4 zákona o neperiodických publikacích.

Za přestupek lze uložit pokutu do 15 000 Kč.

Přestupky podle tohoto zákona projednává krajský úřad. Jde-li o přestupek podle odstavce 2, místní příslušnost krajského úřadu se řídí sídlem nebo místem trvalého pobytu vydavatele neperiodické publikace.

iii. Možnosti splnění a průkazného doložení splnění povinnosti

1. Vydavatel zajišťuje nabídkovou povinnost sám např. zasláním hromadného e-mailu všem oprávněným knihovnám. Odeslané e-maily archivuje a předloží při kontrole.
2. Vydavatel zajišťuje nabídkovou povinnost prostřednictvím Svazu českých knihkupců a nakladatelů na základě *smlouvy o zajištění účelného a hospodárného plnění povinností vyplývajících pro vydavatele z ustanovení §4 zákona 37/1995 Sb. o neperiodických publikacích, v platném znění*. Při kontrole předloží danou smlouvu a příslušná vydání časopisu Knižní novinky, v nichž byly informace o vydané publikaci zveřejněny.

IV. UPOZORNĚNÍ

Z pohledu Krajského úřadu Olomouckého kraje jako kontrolního orgánu je v zájmu vydavatele prokazatelně doložit plnění povinností stanovených tiskovým zákonem.

Při nedoložení splnění uvedených povinností konstatuje kontrolní orgán jejich nedodržení, které je zákonem jednoznačně definováno jako přestupek.

Na základě kontrolních zjištění Krajský úřad Olomouckého kraje jako věcně a místně příslušný správní orgán (dle ust. § 5 a § 5a zákona o neperiodických publikacích) zahájí s kontrolovanou osobou řízení o přestupku z moci úřední.

Za nedodržení povinností vydavatele periodického tisku kvalifikované tiskovým zákonem jako přestupek správní orgán zpravidla uloží správní trest pokuty a úhradu nákladů řízení paušální částkou (dle vyhl. č. 112/2017 Sb.).

V Olomouci dne 11. 9. 2020

Mgr. Jaroslava Píšová
Oddělení kultury
Odbor sportu, kultury a památkové péče
Krajský úřad Olomouckého kraje